Redactiunea, Administratiunea, şi Tipografia:
Braşov, piaţa mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele Birouri de anunciuri: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks Nachfolger; Anton Oppelik, J. Danneberg*, în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*: în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.
Preţul inserţiunilor: o seria garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LIX.

„Gazeta“ iese în fiă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şese luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 franci, pe şése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se prenumĕră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectori.
Abonamentul pentru Braşov
administraţiunea, piaţa mare, Têrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şese luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 bani. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 66. | Braşov, Vineri, 22 Martie (3 Aprilie) | 1896.

„Eternisarea mileniului“.

Pretutindenĭ în adunările municipale, unde Românii şi-au ridicat glasul în contra chipului, cum s'au pus la cale serbările mileniului, s'au audit din tabĕra unguréscă vocĭ, carĭ au pretins, că acest mileniu, aşa cum a fost pus la cale, nu este numai o serbare a naţiunei maghiare, ci o serbare a „ţĕrei întregĭ“, ce se estinde asupra tuturor popórelor aflătóre în ea.

Se înţelege, că li-a fost uşor vorbitorilor românĭ sĕ combată acéstă afirmare cu argumente tarĭ, luate din viéţa şi împrejurările reale de astădĭ. Dér mai că a fost de prisos sĕ se ostenéscă Românii pentru a rĕsfrânge nisce afirmărĭ din tabĕra ungurescă, despre carĭ dinainte se sciea, că nu sunt, decât o apucătură de-a eşi din perplesitate şi de-a lua în congregaţiunĭ, faţă cu atacurile justificate ale representanţilor naţiunilor nemaghiare, o atitudine la părere conciliantă.

In congregaţia comitatului Braşov s'a fost replicat din partea Românilor, că caracterul esclusiv maghiar al serbărei reese şi din împrejurarea, că guvernul a hotărît crearea numai a 400 de şcóle de stat maghiare din incidentul mileniului.

Décă acest mileniu ar fi o serbare a ţĕrei întregĭ şi a tuturor popórelor ei, atuncĭ ar fi fost cu neputinţă, ca guvernul şi dieta, când s'au gândit a eternisa memoria acestei serbărĭ, sĕ nu fi avut înaintea ochilor, că în statul ungar nu esistă numai o limbă şi o cultură maghiară, ci că mai sunt şi alte popóre, carĭ au limba şi cultura lor proprią naţională. Atuncĭ li-s'ar fi părut neechitabil, décă nu chiar în gradul cel mai revoltător nedrept, de-a preamări mileniul prin înfiinţarea numai şi numai de scóle unguresci.

Cei ce vor avé încă de adĭ încolo problematica plăcere, de-a se certa în congregaţiunĭ cu şoviniştii lui Banffy asupra caracterului, ce l'au imprimat ei serbărei milenare, vor fi în avantagiu, căcĭ nu vor avé necesitate de nicĭ o altă dovadă, ci va fi de ajuns sĕ se provóce la proiectul de lege „asupra eternisărei mileniului“, pe care ministrul-preşedinte br. Banffy voiesce sĕ-l presenteze dietei pe la mijlocul lunei lui Aprilie.

Din cele câte-va puncte fórte scurte ale acestui proiect de lege resultă clar şi limpede, că arangiatorii mileniului nu numai că privesc serbarea ca esclusiv maghiară, dér reclamă numai şi numai pentru rassa maghiară şi pămêntul ţerei, pe care pretind a-l fi cucerit, şi viéţa ţĕrei şi cultura ţerei.

Acesta este cuprinsul celor cincĭ puncte ale amintitului proiect de lege. Pentru eternisarea mileniului se vor cheltui 4,850.000 fl. Se va ridica un monument în Budapesta şi şéptemonumente în diferite puncte ale ţerei „în amintirea trecutului istoric al Maghiarilor“, se 'nţelege, cu inscripţiunĭ numai în limba maghiară. Mai departe se va ridica un monument al S-lui Ştefan în Budapesta înfăţişându-l tot numai ca primul rege „maghiar“. Apoi se va înfiinţa museul de bele-arte, pentru care primise faimosul Carol Pulszky misiunea în Italia, ce-a costat pe stat decĭ de mii de florenĭ în paguba contribuabililor. In fine vor fi întemeiate cele 400 de şcóle menite a sprijini maghiarisarea în ţinuturile locuite de Nemaghiarĭ.

Étă dér cum stăm cu mileniul şi ce însémnă el pentru Ungurĭ şi ce pentru ţéră şi popórele ei!

Cele cincĭ puncte pentru eternisarea mileniului nu esprimă nicĭ mai mult, nicĭ mai puţin, decât *dominaţiunea esclusivă de rassă a Maghiarilor*.

Au de gând sĕ hotărască, ca textul legei, ce se va crea pe basa amintitului proiect, sĕ fiă săpat într'o pétră de marmură, care sĕ fiă aşedată în păretele nouei clădirĭ a parlamentului din Budapesta.

Vrednică lege pentru acel parlament, care după o funcţionare de 30 de anĭ în regatul S-lui Stefan n'a fost în stare sĕ se avênte peste nivelul josnic al maghiarisării brutale.

CRONICA POLITICĂ.

— 21 Martie.

Organul „partidei poporale“ unguresci scrie, că se vorbesce fórte serios despre **revisuirea legilor bisericescĭ-politice**, deórece din praxa de până acuma s'a dovedit mai pe sus de orĭ-ce îndoială, că mai ales în conducerea matriculelor s'au ivit marĭ neregularităţĭ. E vorba decĭ, ca *conducerea mai departe a matriculelor sĕ fiă dată érăşi la preoţĭ, ca funcţionarĭ de stat.* In privinţa acésta — dice organul numit — cei din ministeriul de interne se provócă la Anglia şi Spania, unde matriculele le conduc preoţii confesiunilor.

*

De un timp încóce **miniştrii unguresci şi cei austriacĭ** îşĭ dau dese întâlnirĭ acum în Viena, acum în Budapesta. O scire telegrafică mai nouă spune, că în 8 Aprilie n. vor merge în capitala ungurésca miniştri *Goluchowsky, Badeni, Bilinszki, Glanz* şi *Ledebur*.

*

Referitor la nunciul comisiunei austriace pentru **cuotă**, foile aduc scirea, că nu e întru tóte esactă scirea lui „Pester Lloyd“ şi „Neue Fr. Presse“, carĭ susţineau, că raportul s'ar fi stabilit cu *42 : 58*.

*

In şedinţa dela 31 Martie a Senatului frances, ministrul-preşedinte Bourgeois a declarat, că între **Rusia şi Francia** nicĭ-o-dată raporturile de armoniă şi intimitate n'au fost mai marĭ, decât acum. Ministrul-preşedinte dise, că se simte fericit putêndu-se da jos dela tribună făcênd acéstă sinceră declaraţiă.

Campania în contra mileniului.

„Magyar Hirlap“ vorbesce de-o campaniă în contra mileniului. Ca urzitorĭ ai campaniei pune în primul loc pe antisemiţii din Viena, în al doilea loc pe Românĭ, urméză apoi o fracţiune a Sêrbilor şi la urmă „partida poporală“ a catolicilor, ca „aliaţĭ“ ai tuturor „anti-mileniştilor“.

Despre *anti-semiţii din Viena* fóia ungurescă pretinde a sci, că la 31 Martie ei au ţinut o „conferenţă secretă“ cu scopul, de-a se consulta asupra mĕsurilor, ce-ar fi a se lua pentru „împedecarea serbărei Maghiarilor“. In acéstă „conferenţă secretă“ ei sĕ fi hotărît, ca în ajunul deschiderei esposiţiei „milenare“ sĕ rĕspândéscă prin pressa anti-semită scirea, că *în Budapesta bântue colera* şi că autorităţile budapestane ţin în secret acest lucru în interesul esposiţiei. Pe calea acésta vor sĕ sperie străinătatea de-a lua parte la esposiţiă şi la serbărĭ.

Despre *Românĭ* spune fóia ungurescă, că aceştia mai ales în Ardeal „s'au pus în mişcare“. Planul lor, dice fóia ungurescă, este de-a „conturba armonia adunărilor festive ale comitatelor“, ce se vor ţiné din incidentul mileniului. Românii adecă ar fi proiectat sĕ mérgă în aceste adunărĭ şi sĕ protesteze contra serbărilor milenare.

La Românĭ, dice „Magy. Hirl.“, se alătură acum şi o parte dintre Sêrbĭ. Acésta o conchide din tonul înverşiunat, în care scriu unele foi sêrbescĭ din incidentul conferenţei sêrbescĭ ţinute la ministrul-preşedinte Bánffy.

Pe basa acestor „informaţiunĭ“ proprie ale ei, fóia ungurescă publică în numĕrul sĕu mai nou şi un articul de fond în cestiunea acésta. In ce privesce pe Românĭ mai ales, articulul e scris cu o ignoranţă esemplară. Dice între altele, că s'a bucurat mult când a aflat, că *o parte* a Românilor *a rupt'o cu pasivitatea* pentru

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Statua dela Iaşĭ

a lui

Stefan cel Mare

(9) (Fine).

Un mare ţĕran dela Dunăre.

Anonimul, care a strigat: „*Trăiască Patria*“ în tăcerea penibilă ce urmă imediat după cetirea verdictului în contra trădătorului Alfred Dreyfuss, de sigur, că a fost un Frances fidel, consângean şi bine inspirat; a fost de bună sémă un creştin de geniu. Omul acela a vorbit pentru tóte Patriile, el a spus ce Francia întrégă ofensată putea sĕ spună într'un singur glas în casul unui astfel de atentat îndreptat în contra sângelui ei. Strigătul elocinte al acelui necunoscut a pornit din instinctele hereditare, ce un Jidan ca B. Lazare, care nu vede în Christos, decât un profet ebreu, îi apreciază la ómenii de sânge frances. In acel strigăt simbolic dela Curtea marţială reunită la arestul militar Cherche-Midi, trecutul şi viitorul Franciei s'au atins în extremităţile lor şi s'au unit cum se unesc pe firmamentul înfocat două fulgere ale unui uragan ce se deslănţuesce peste viitorul apropiat din causa ireductibilelor instincte de rassă şi a facultăţilor morale, ce deosebesc rassele. Strigătul anonim de „*Trăiască Patria*“ e vocea sângelui, e proba legăturii între om şi ţara lui, unde fiă-care din noi are misiunea d'a dovedi, că sângele e indiciul rassei, că idea Patriei 'i dă farmecul local cu nuanţele deliciόse ale spiritului şi sentimentelor indigene, prin care se face, că suntem d'aicĭ şi nu din altă parte.

Statua lui Stefan cel Mare dela Iaşĭ, ca şi monumentul Jeannei d'Arc dela Paris, ambele opere ale lui Frèmiet, probéză că pe orĭ-ce colţ al pămêntului ne-am găsi energiile interióre, carĭ se manifestă prin ideia de Patriă, au aceeaşĭ intensitate peste tot. Pretutindenĭ ele justifică espresiunea Feciórei, care vede existând Patria în sângele naţiunii. Atât e adevĕrat, că energia ideii de Patriă e în inima omului! Ardórea de foc a Românilor, ce-mĭ arăta statua lui Frèmiet, mĕ forţa sĕ admir acest artist, care pare, ca sĕ dic aşa însărcinat de Destin, d'a înălţa inima omului la punctul cel mai culminant al *eu*-lui lui moral. Marele nostru imagier frances mi-s'a părut acolo, în Orientul Europii, ca un artist cui 'i-s'a încredinţat o misiune specială; mi-s'a presentat ochilor minţii ca un misionar cu chiămarea d'a deştepta în sufletele ómenilor prin mijlocul Artei celei mai espresive dintre tóte aceea ce dênşii iubesc mai mult în decursul secolilor, indiciul vitalităţilor, a existenţei lor individuale şi colective: *Patria lor*, séu cu alte cuvinte mărturia împlinirii datoriilor, în numele Credinţii. E evident, că Frèmiet e instrumentul unei idei, ce nu e nicĭ aceea a plăcerii interesate, nicĭ al artei sensuale şi inutile. Artistul nostru, autorul lui *Credo*, al Jeannei d'Arc, reapăru nu departe de ţĕrmurii scitici ai Mării-Negre (unde Ovidiu, iubitorul de chefurĭ, se pliotisia aşa de tare) c'un monument al cărui bronz a prins viaţă îndată ce a sosit pe pămêntul încăldit de sângele român. Opera lui Frèmiet e d'o înaltă elevaţiă morală; ea ne inspiră şi ne deştéptă sentimentele eroice. Arta lui nu e nicĭ sensuală, nicĭ pur figurativă. In ea idea rĕsbesce din cója de bronz şi când se concentréză în ea, e spre a-i da viaţă. Elementul pitoresc al reliefului profesional pare în mânile acestui măestru un mijloc d'a apropia vederii publicului imaginea ideilor celor mai esenţiale ale vieţii. Aceea ce compatrioţii lui Stefan cel Mare vĕdură în monumentul equestru al lui Frèmiet, fără îndoială fu imaginea unuia din marii antemergĕtorĭ ai independenţii lor. Dér ce mai vedeau încă, era mai cu sémă semnul Providenţii, ce ei au călăuzit în decursul secolilor prin durerile şi încercările istoriei lor ignorate de Apusul Europii. Spre a obţiné un astfel de resultat, nu e d'ajuns d'a pune un om călare p'un cal. O statuă de genul acesta, de acest ordin de idei patriotice, e o poemă. Orĭ cine póte sĕ facă o statuă. Frèmiet va semna însĕ poema. Dênsul va fi în stare sĕ dea României un monument al lui Stefan cel Mare, şi poporul român, poet şi cavaleresc, va vede reapărând în opera artistului poesia sufletului sĕu, entusiasmul inimii sale. Frèmiet e mai calificat decât orĭ-cine din artiştii contemporanĭ pentru realisarea perfectă a idealului ce i-se cere dela talentul sĕu. Causa e, că dênsul e singurul artist al timpului sĕu, care şi-a putut găsi adevĕratul resort pen-

de-a lua loc, „deşi de-ocamdată nu în dietă, dér cel puţin în adunările comitatelor“. Fóia unguréscă a credut, că prin acéstă va cădé un părete despărţitor dintre Românĭ şi Maghiarĭ, dér s'a înşelat, căcĭ „acum se vorbesce, că Românii numai pentru aceea au ocupat aceste locurĭ, ca sĕ turbure aicĭ serbarea naţională“ etc.

Nu ne mai ocupăm cu fantasiile fóicĭ unguresci. Ajunge cât am spus, pentru ca sĕ se vadă ignoranţa „politicianilor“ dela „Magyar Hirlap“, care îmbată capetele cetitorilor sĕi cu astfel de articulĭ de fond, scrişĭ fără leac de cunoscinţă de causă în ceea ce privesce pe Românĭ.

Tricolorul român la mileniu.

Sub acest titlu scrie „Epoca“:

Din Viena s'a primit scirea, că în programul serbărilor mileniului unguresc s'au desemnat deja magnaţii ungurĭ, carĭ într'o procesiune solemnă vor purta stindardele, trofee istorice ale naţiunei maghiare. Printre aceste stindarde, *carĭ vor fi la urmă închinate drapelului unguresc*, se găsesc în proprii termenĭ indicaţĭ *stindardul României* şi stindardul Serbiei.

Scirea asta este de o gravitate esceptională şi cu drept cuvênt ea va emoţiona întréga opinie publică din ţéră. Ea merită decĭ nu numai o confirmare oficială, ci şi o seriósă băgare de sémă din partea guvernului.

Asupra acestei scirĭ grave până acum nu s'a pronunţat, decât numai „Constituţionalul“ şi étă în ce termenĭ: „D. Sturdza, în materiă de demnitate internaţională, a dovedit că are stomac mare: n'am dori ca acéstă dilataţiune bolnăviciósa sĕ permită şi înghiţirea hapului din programul mileniului. *Décă lucrurile sunt cum ni-se semnaléză, ministrul nostru sĕu representantul ţĕrei nóstre n'au ce căuta la Pesta.* Tot asemenea autorităţile maghiare nu pot aştepta concursul autorităţilor romane pentru a-le procura clienţĭ şi visitatorĭ“.

După cât suntem informaţĭ d-l Emil Ghica, ministrul nostru la Viena, înainte chiar de a fi consultat pe guvern asupra acestei cestiunĭ, *ar fi făcut representaţiunĭ la ministeriul de externe austro-ungar în acéstă privinţă.*

„Francisc Kossuth şi — regele“.

Sub titlul acesta „*Alkotmány*“ dela 31 Martie scrie, că e aprópe *laesa-majestate* ceea ce a comis Francisc Kossuth şi amicii sĕi în Nagy-Körös; se înţelege, că acolo a fost şi Carol *Eötvös* (marele sprijinitor al ministrului Bánffy). La gară i-a bineventat *primarul* Poka; apoi s'a ţinut o adunare poporală pe piaţa-Deák, şi un banchet. La banchet un anumit domn *Sántha* Béla a provocat pe Francisc Kossuth „*sĕ restabilĕscă armonia între naţiune şi rege*“. La acéstă Francisc Kossuth a dis, că de 350 anĭ domnitorii n'au avut încredere în Maghiar, apoi a povestit, în mod romantic, ce isprăvurĭ marĭ a făcut Kossuth Lajos în Martie 1848 la Viena. „*Numai un cuvênt trebuia sĕ dică Ludovic Kossuth şi nicĭ un membru al casei domnitóre n'ar fi putut scăpa din Burg*“. Dér se înţelege, că el a fost marinimos şi însuşĭ archiducele Carol Francisc i-a dis, că „*Casa de Habsburg va fi vecînic recunoscĕtóre lui Ludovic Kossuth*“. Eu sunt fiiul lui Ludovic Kossuth, — dise prea „luminatul“ delfin maghiar — amicul de arme al baronului Desideriu Bánffy, apoi şi-a ţĕsut povestea mai departe, care pentru orĭ ce era acomodată, dér numai pentru aceea nu, ca sĕ îndemne pe aderenţii lui Justh la supunere şi lealitate faţă de casa domnitóre. Regele şi marea-majoritate a naţiunei a declarat în 1867, că trebue uitate cele petrecute şi ranele pricinuite trebue vindecate prin încredere reciprocă. Décă Francisc Kossuth acum, după 29 de anĭ, se pune faţă în faţă cu regele, acésta e de rîs. Noi gratulăm lui baron Bánffy cel leal pentru acéstă alianţă.

Până aicĭ fóia ungurésca. Credem, că e de prisos a mai arăta asupra acestei minunate modalităţĭ kossuthisto-banffyste de a cultiva în „naţiunea milenară“ fidelitatea şi lealitatea faţă de casa domnitóre.

SCIRILE DILEI.

— 21 Martie.

O supĕrare a „patrioţilor“ din Mureş-Turda. Lui „Erdelyi Hirado“ 'i se scrie, că în adunarea comitatului Mureş-Turda, ce s'a ţinut la 24 Martie, a produs „mare indignare“ un recurs al d-lui *Maier* din Topliţa, înaintat în causa alegerei de notar al lui Kádár Gyula. „Indignarea“ a fost provocată mai ales prin faptul, că d-l Maier şi-a motivat recursul cu aceea, că noŭ alesul notar *nu scie redacta procesele verbale în limba română* şi astfel prin alegerea lui *s'a vătĕmat legea de naţionalitate.* Adunarea a *respins recursul.* — Este în joc interesul unor Armenĭ *renegaţĭ* şi de aci supĕrarea patrioţilor!“

—o—

Te-Deum milenar. In 3 Maiŭ se va oficia în biserica Matia din Budapesta un mare Te-Deum de cătră primatele *Vaszary*, la care vor asista monarchul, împărătésa-regină, membrii familiei domnitóre şi tóte notabilităţile ţĕrii. Se va cânta de o musică militară „*Imnul regesc*“ al lui Iokai şi domnitorul va fi întêmpinat de primatele şi corul episcop. în mare ornat. Te-Deum-ul se va începe la 11 óre, apoi va urma marea misă pontificând primatele asistat de episcopĭ. La sfîrşit Vaszary va ţiné o cuvêntare, apoi se va cânta érăşĭ „Imnul regesc“, când părechia domnitóre va eşi din biserică.

—o—

Cértă în familiă. Articolul lui „Kolozsvár“, în care face imputărĭ Armenilor pentru-că umblă cu ideia înfiinţărei unei episcopiĭ armenescĭ în Gherla, a produs, se vede, sânge rĕu între Armenĭ. „Erdelyi Hirado“, al căruĭ prim redactor şi proprietar este un Armean, a publicat drept rĕspuns un articul, în care se provócă la legea din 1868, prin care „şi bisericei armenescĭ 'i se dă alăturĭ cu celelalte biserici drept de egală autonomiă“. Prin urmare, dice fóia armenéscă, „fiind aicĭ vorba numai de *executarea unei legĭ sancţionate*, orĭ-ce discusiunĭ rabulistice sunt de prisos.“ „Dealtmintrelea“, continuă fóia armenéscă, „asupra individualităţiĭ scriitorului articulului (din „Kolozsvar“) aruncă o lumină curiósă împrejurarea, că pe când *curentele duşmănóse* pot sĕ se bucure de favorurile statului, pe atuncĭ *elementului probat patriotic* ar voi sĕ-i subtragă şi dreptul, ce 'i-l dă legea“.

—o—

Spionĭ ruşĭ în Peninsula-balcanică. Din Petersburg se telegrafiază, că statul major militar rusesc a trimis în Peninsula-balcanică o mulţime de oficerĭ-spionĭ ruşĭ cu ordinul espres de a studia situaţia militară şi de a face rapórte guvernului.

—o—

Alegerea de primar al Vienei, ce era sĕ se facă în 8 Aprilie, s'a amânat din causă, că multor consilierĭ comunalĭ nu li-s'a putut îmâna convocarea la alegere, fiind duşĭ din Viena de sĕrbătorile Pascilor. Diua alegerei se va hotărĭ după sĕrbătorĭ.

—o—

Filoxera. In comitatul Albei-Inferióre sunt *135 comune*, carĭ se ocupă cu cultura viilor, dintre aceste în *13 comune* s'a constatat, că sunt atacate de filoxeră şi anume: viile din comuna Vulpĕr (Borberek). Ciufud, Ciuguzel, Blaşiu, Crăciunel, Mănăradea, Beţa-ungurésca, Căpud, Cergidu-mare, Spătac, Teiuş, Şard şi Vingard.

—o—

Din Rîşnov ni-se comunică, că Dumineca trecută s'a săvîrşit acolo instalarea definitivă a d-lui *Teculescu* în postul de paroch al doilea. Instalarea s'a făcut prin d-l protopop *Meţianu* dela Zĕrnescĭ.

—o—

1. *Un mijloc de casă ieftin.* Pentru regularea şi conservarea unei mistuirĭ bune se recomandă cunoscutele prafurĭ Seidlitz ale luĭ Moll. Cutiĭ originale 1 fl. bucata. Se póte căpĕta dilnic prin postă de cătră farmacistul A Moll, liferentul curţiĭ din Viena Tuchlauben 9. In farmaciile din provincia sĕ se cĕră preparatul lui Moll provĕdut cu marca de contravenţie.

Românii din Caraş-Severin contra mileniului.

Am amintit ierĭ, că membrii românĭ din Congregaţia comitatului Caraş-Severin ţinută la 30 Martie, au protestat energic contra sĕrbărilor milenare. Despre decursul discuţiunilor dăm după „Dreptatea“ din Timişóra următorul estras:

La punctul I.: „Fiosarea dilei pentru ţinerea *congregaţiunei festive din incindentul mileniului*“ membrul C. *Bredicean* se declară într'o vorbire binecugetată contra acestei propunerĭ. Nu e nicĭ o lipsă de o congregaţiune festivă, căcĭ 90% din poporaţiunea comitatului nostru e română, şi poporul român nu şĭ-a arătat voia sĕ jubileze şi nicĭ nu a fost întrebat, de-asemenea nicĭ celelalte naţionalităţĭ din ţéră.

Ungurii, când au venit aicĭ, au aflat pe Românĭ, Slovacĭ, Sêrbĭ — dovadă istoria, care vorbesce despre ducĭ acelor popóre, de capitulaţiunĭ, jurăminte, etc., şi că nu le-au înghiţit Ungurii, nicĭ atuncĭ nicĭ până acum, e faptul, că esistă. Décă aceste popóre tóte au compus şi compun ţéra, au susţinut'o şi o susţin, — cum de se face o serbare milenară curat ungurésca şi popórele celelalte par'că nicĭ nu ar esista. Nu pentru-că statul unitar naţional maghiar, născocirea stăpânitorilor, sistemul de adĭ nu recunósce popor românesc, sêrbesc, slovăcesc etc.—ci numai „naţiunea maghiară-unitară“. — Şi nicĭ nu e posibil naţionalităţilor a se pronunţa, căcĭ *dreptul de întrunire nu esistă în acéstă ţéră*, şi adĭ avem osândiţĭ şi internnaţaţĭ, pentru-că ţin la dreptul întrunirei libere, garantat în constituţiunea ţĕrii tuturor popórelor, dér de fapt admis numai Ungurilor. Parlamentul, — din care suntem eschişĭ — nu a putut cunósce, pâzi şi voinţa nóstră, şi de facto tocmai acéla figuréză, ca representanţii poporului, carĭ nicĭ habar n'au de adevĕratele interese ale acestuia, ba într'un mod revoltător tocmai aceea fac, ce e o *insultă* şi o *injuriă* pentru el.

Aşa e şi cu serbarea festivă. Majoritatea preponderantă a acestui comitat, Românii *nu o doresc*, din contră nu au nicĭ un motiv a-se bucura, a iubila, căcĭ când tóte drepturile cetăţenescĭ, şcóla, limba, influinţa în viéţa publică e nimicită cu desĕvârşire, e chiar inhuman dela cel ce a creat acéstă situaţiune, sĕ pofteséa dela Românĭ a face faţă veselă şi a salta. Poporul român nicĭ-când nu a luat parte la serbărĭ „din poruncă“, şi nu va vota nicĭ un crucer pentru ele. Décă voiţĭ sĕ sciţĭ durerile nóstre, puneţĭ diua şedinţei festive pe 16 Aprilie a. c. când suntem acusaţĭ cu aprópe 30 crime şi delicte de pressă, pentru preamărirea libertăţei, de care ne faceţĭ părtaşĭ, şi denumiţĭ pe Dr. Valeriu *Branisce*, arestant politic în Vaţ, de orator festiv de jale; numai atuncĭ veţĭ audi durerile nóstre.

Szende Béla, deputatul Lugoşului susţine, că ţéra toţĭ am apĕrut'o ca fraţĭ, de ce der sĕ nu jubilăm éră ca fraţĭ toţĭ împreună. Huniade Ioan a putut fi beliduce, Matia rege, de şi *au fost Românĭ*. — pentru-că Ungurii nu caută la religiune şi naţionalitate. In timpul mai nou s'au ivit neînţelegerĭ căcĭ Românii cer drepturĭ desclinite, ce statul nu le póte acorda. In numele frăţietăţii rógă pe Românĭ sĕ nu se subtragă de la serbarea milenară.

Membrul Petru *Călciunariu* arată falsitatea între pronunţarea „pe buze“ a frăţietăţii şi între realitate. Sprijinesce propunerea membrului C. Bredicean.

Membrul Dr. Stefan *Petrovicĭ* arată, că gerarea congregaţiunei de representanţa poporului e *un abus*, învitarea poporului român la serbarea milenară, întocmită numai pentru preamărirea Ungurilor *e o insultă*, ér' cererea, ca noi Românii sĕ votăm din cruntă nóstră sudóre banii pentru aceste solemnităţĭ, carĭ au de ţintă a sancţiona despoiarea naţionalităţilor de drepturĭ, *e o barbariă*.

Membrul Dr. George *Popovicĭ*, protopopul Lugoşului, combate aserţiunile deputatului Szende punct de punct şi le reduce la preamărirea ideei de stat maghiar, care eschide posibilitatea de a esista şi a se desvolta alte naţionalităţĭ.

Demetriu *Grecu*, protopop gr. cat. român (?) susţine, că statul jubiléză şi fiind-că tóte popórele compun statul, e nelogic (!) ca Românii sĕ nu ia parte la iubileu, până când istoria şi tot ce avem şi că trăim adĭ, *Ungurilor avem sĕ le mulţămim (!!)* Peccatur intra et extra muros, sĕ uităm tóte şi sĕ jubilăm. (Strigăte: vré sĕ fiă canonic.)

Membrul C. *Bredicean* rĕspunde lui Szende unguresce, apoi lui Grecu românesce.

D-lui Szende îi dice: nu cerem noi drepturĭ deschilinite — şi în ce privesce funcţionarea esterióră a statului, nicĭ atâtea drepturĭ, câte au Ungurii, ci drepturĭ carĭ privesc limba şi naţionalitatea, şcóla şi autonomia — aşa precum ui Ungur adevĕrat şi cinstit le reclamă, aşa le reclamăm şi noi.

Că a ajuns Huniade beliduce, Matia rege, Olah primate, e dovadă, că vitejia şi inteligenţa au avut preţ pe acelea timpurĭ. A fost destul Huniadilor sĕ fiă eroi, lui Olah sĕ fiă inteligent şi sĕ se facă catolic şi au înaintat. Aceste virtuţĭ şi însuşirĭ au fost moneta de curs de pe acele timpurĭ. (Szende: adĭ e patriotismul). Patriotismul — dér nu cel adevĕrat, căcĭ moneta de adĭ, moneta, care are trecere în sistemul actual, e *lăpădarea de limbă şi naţionalitate*, prefacere în Maghiar. Am consciinţa curată, că eu sunt adevĕrat patriot, şi nu cei ce susţin sistemul de adĭ. In fine sĕ gat şi cu d-l Grecu. Basa enunciaţiunei sale e falsă. Nu popórele serbéză, precum ar dori şi el, ci naţiunea maghiară. *Demnitatea nóstra naţională ne opresce de-a figura în códă.* D-sa poftéscă, décă-i convine, dér scim noi, că nu inima îl trage, ci crede, că doră va avé resultatul aşteptat. E mistificarea şi ignoranţa istoriei, e defăimarea lui Dumnedeu, ceea ce susţine d-l Grecu. Ne întórcem cu dispreţ dela atâta umilire, şi înzadar l'au aplaudat unii — căcĭ décă e sĕ se facă frăţietatea — numai ómenĭ de calibrul celor tiraetorĭ şi nesincerĭ, ca Grecu — nu pot fi intermediatorii, — astfel de ómenĭ numai strica pot intereselor de pace şi bună înţelegere.

După unele reflesiunĭ domolitóre ale comitelui suprem se pune cestiunea la vot şi majoritatea primesce propunerea comisiei permanente.

---

tru a sĕvîrşi şi expune poema considerabilă: *Credo*.

Departe de Paris, colo între Nistru şi Dunăre, se vede ce valoréză un artist ca Frémiet, atât de minunat dotat spre a impresiona omul susceptibil de emoţiunĭ simple şi marĭ: acolo între ómenĭ de-o altă ţéră, străinĭ de moravurile nóstre şi de cea mai mare parte a gusturilor nóstre moderne, se cunósce cât e de puternic un artist, a căruĭ operă triumféză atât de sigur. Meritul artistului consistă în natura emoţiunilor, ce primim dela dênsul şi la carĭ suntem în drept a ne aştepta. In definitiv critica are tot dreptul de-a introduce, ca o unitate de apreţiare, valórea morală a unei opere artistice mai cu sémă când vede, că elementul pitoresc nu e decât un stimulent al ideilor şi sentimentelor omului. Plăcerea, ce inspiră opera lui Frémiet, n'are nimic josnic în sine, nicĭ pasionel. Ea e o operă ce evoluază în atmosfera senină a spiritului, aplicat la înţelegerea misiunii omului pe acest pămênt.

Jacques de Biez.

Din Bucovina.

De lângă vadul Vladichei, Martie 16/28 1896.

Confessio vera.

(Fine)

Până aci am arătat câte-va trăsurĭ generale din viéţa bisericei nóstre grecoorientale din Bucovina. Acuma trec la partea a doua şi anume la unele propunerĭ de interes comun pentru înaintarea, luminarea şi desvoltarea culturală a poporului român.

Pentru ca poporul român din „ţéra mândr'a fagilor“ se pótă sta la înălţimea chiămării sale şi se ajungă la culmea culturii, şi ca sĕ fiă ferit pe cât se póte de mult de desnaţionalisare, ar trebui, ca capurile luminate — representanţii competenţĭ — sĕ aibă grijă seriósă, ca scolile naţionale de tótă categoria sĕ se îmulţéscă în ţéră, ca alunele în pădure şi ca florile pe straturĭ, ca prin ele sĕ se trezéscă simţul naţional în mĕsură pe cât e posibil de mare, atât la bărbaţĭ, cât şi la muerĭ, ca astfel ómenii noştri, aduşĭ odată la consciinţă de sine deplină, sĕ nu mai vorbéscă între olaltă la orĭ-ce întâlnire în limbĭ străine, ci în cea maternă a lor.

Mai departe, pentru tipărirea de cărţĭ, de gazete, bibliotecĭ, corespondenţe de tótă mâna, avisurĭ, rechisite şi alte multe, sĕ se cumpere o tipografiă naţională, orĭ şi mai multe, adecă şi pentru celelalte oraşe din ţéră pentru Siret, Rădăuţĭ, Suceva, Gura-humorului, Câmpulung şi Dorna; — astfel s'ar puté pe acéstă cale contribui mult la înmulţirea şi lăţirea limbei române pe pămêntul patriei nóstre prin hârtii tipărite de cuprins felurit şi prin un numĕr mai mare de gazete, ér în politică n'ar proveni stagnărĭ, pentru-că n'ar trebui sĕ ne plecăm până la pămênt înaintea tipografiilor străine, carĭ causéză multe neplăcerĭ mai ales pe timpul alegerilor pentru dieta ţĕrii şi camera imperială.

Tot aşa şi cestiunea unei case naţionale, discutată acuma de mai muţĭ anĭ, pentru care s'a întrepus d-l Zaharie Voronca şi soţia sa atât de mult şi cu atâta căldură, nu s'a adus nicĭ până în ḑiua de aḑĭ la óre-şi-care sfîrşit bun; pentru aceea şi acéstă afacere ar trebui accelerată, căcĭ o astfel de casă cu mai multe încăperĭ ar puté sĕ fiă centru de comunicare spirituală, adăpost rĕcoritor şi binefăcĕtor pentru societatea „Concordia“, „Armonia“, tipografiă, redacţiă, restauraţiă, apoi şi ca loc de primire şi ospital pentru călĕtorĭ — pentru preoţĭ şi ceilalţĭ, — carĭ din întêmplare, orĭ cu vre-o trebuinţă merg în capitala ţĕrii şi petrec acolo óre-care timp şi ocasional...

Şi un *internat* pentru copii, mai ales pentru cei de viţa rezĕşéscă, este — după cum scie fiă-care, orĭ-unde ar fi el — o necesitate naţională de categoria primă, căcĭ pericolul e iminent: slavismul şi şarlataniile străinilor înăduşă vlăstările române. In trécĕt amintesc, înse cu emfasă, că în privinţa înfiinţării unui internat manifestéză d-l archimandrit Repta, precum şi d-l Modest cavaler de Grigorcea, ca causator al multor fapte naţionale, cel mai mare zel. Un viu interes pentru ajungerea acestui scop mai arată următórele persóne: d-l profesor de universitate Voinţchi, d-l procuror Pridie, d-l profesor Grigorie Halip, d-l învĕţător Irimievicĭ-Dubău şi Dimitrie Socolean etc. Domnia-lor s'au pus odată cu capul, ca sĕ facă sĕ 'ncolţéscă şi sĕ înflorescă acéstă instituţiune, şi bine fac: acésta e cunoscut şi celor, ce trăesc în creerii munţilor..... Internatul ar trebui sĕ aibă încăperĭ multe, cel puţin pentru 200 de băeţĭ.

In sfîrşit ar fi consult, ca cu ajutorul deputaţilor noştri, al boerimei şi preoţimei şi al tuturor păturilor poporaţiunei nóstre sĕ se pue basele unei societăţĭ pentru crearea unui *fond de teatru naţional român* analog cu cel al Românilor din Ardeal şi Ungaria. Décă vre-o 70.000 de Nemţĭ (cu Evreii la un loc) sunt în stare de-a susţiné un teatru german în ţéră, óre peste vre-o 200.000 de Românĭ se n'o pótă face acésta!.... Un astfel de teatru, ce s'ar puté funda cu timpul, ar servi ca un far, dela care s'ar rĕspândi lumină şi cultură în tóte unghiurile ţĕrii, până şi în bordeele celor mai sĕrmanĭ.

Cred, că acéstă idee va fi întimpinată cu căldură de cercurile naţionale şi va produce un resunet simpatic între fraţii bucovinenĭ.

Cestiunea acésta ar puté sĕ ajungă chiar şi în discuţiile „Concordiei“ şi a clubarilor naţionale, unde s'ar puté reclama şi sprijinul ţĕrii.

Acestea sunt punctele cardinale — nervus vivendi — pentru Românĭ; ele sĕ fiă pânzătura naţională întinsă pe faţa ţĕrii, dér la urzéla, bătătura şi ţesetura acestei pânzĭ se cade sĕ contribue toţĭ Românii prin aranjarea de colecte generale în întréga ţéră cel puţin de douĕ-orĭ pe an, apoi prin balurĭ, serate, petrecerĭ, convenirĭ sociale, carĭ sĕ se întreprindă atât prin oraşe, cât şi prin sate şi cât se póte de des — chiar şi prin adunarea de cereale de pe la gospodarii noştri.

Scolĭ, tipografii, internate, teatru, casă naţională: acestea sĕ fiă devisa, tabloul de pe drapelul Românilor. Astfel s'ar oferi lor ocasiă sĕ arboreze stindardul culturii naţionale pe unele locurĭ, pe unde limba, literatura şi musica naţională încă n'au esistat, orĭ au dat cu totul înapoi...

*

— Aduc în fine pe acéstă cale Inalt prea Sânţiei Sale părintelui Arcadie Ciupercovicĭ, şi Inalt prea cuvioşiei Sale, părintelui Vladimir de Repta cu ocasia denumirei celui dintâiŭ întru archiepiscop şi metropolit al Bucovinei şi Dalmaţiei, ér celui de pe urmă întru vicar general şi archimandrit de scaun — gratulările mele cele mai intime, dorindu-le fericire şi mulţĭ anĭ, — sperând, că sub aceştĭ doi prelaţĭ înalţĭ treburile se vor schimba spre bine...

Ospĕtărescu.

Apucătură de corteş.

Cu aceste nimerite cuvinte caracteriséză ḑiarul unguresc „*N. U.*“ ţinta, ce şi-a pus'o „zăpăcitul“ Bánffy cu convocarea conferenţei sêrbescĭ.

Din isvor sigur scim — ḑice numita fóiă — că ministrul-preşedinte a voit sĕ surprindă conferenţa c'un statut gata, voind sĕ declare, că décă conferenţa nu-l va primi, atuncĭ *i l va octroa.* Bánffy gândea, că aşa ceva e lucru uşor şi i-ar succede provocarea unui scandal, făcênd imposibil Congresul.

Dér Bánffy a avut şi alt cuget reservat: el ţinea sĕ se foloséscă de-o *apucătură de corteş.* Credea ministrul-preşedinte, că notabilităţile, pe carĭ le-a învitat la conferenţă, îĭ vor mulţumi pentru „bunele lui intenţiunĭ“ prin făgăduinţa, că pe alegĕtorii sêrbĭ îĭ vor smulge din braţele „partidei poporale“ şi la viitórele alegerĭ îĭ vor înregimenta în tabĕra guvernului.

Dér nicĭ acéstă socotélă a lui Bánffy nu s'a putut realisa, decĭ întrégă acţiunea lui s'a sfîrşit c'un *mare fiasco.*

Producţiunĭ şi petrecerĭ.

Reuniunea română de cântărĭ din Haţeg invită la Representarea teatrală, ce se va arangia Sâmbătă la 11 Aprilie n. c. în sala hotelului „melul de aur“ (Bogdan). Venitul curat este destinat în favorul reuniunei. Preţurile: Fotel 1 fl. 20 cr. Locul I: 80 cr. Locul II: 60 cr. Parter: 30 cr. Inceputul la 8 ½ óre séra. Biletele de intrare se pot procura la D-nii I. Baciu, St. Şielariu, I. Popovits. ér séra la cassă.

Program: **„După Teatru“** comediă într'un act de J. V. Stefanelli. Persónele vor fi representate prin: D-l. Sebastian Negru, D-na. Elena Baias, D-l. Corneliu Popovicĭ, D-na. Valeria Cuteanu. — **Rusaliile,** vodevil într'un act de V. Alesandri, Persónele representate prin: D-l Virgiliu Popovicĭ, D-l. Sebastian Negru, D-l. Aureliu Eliu, D-na Victoria Popovicĭ D-l. Nic. Theodosie iun. Aureliu Radu, D-na Fira Costa. — Urméză dans.

*

Dilentanţii românĭ din Boşca-montană învită la Producţiunea teatrală, ce se va arangia Lunĭ în 25. Martie (6. April) c. (a 2-a ḑi de Paşcĭ) în sala „Berăriei“ din Bocşa-montană în favorul fondului diletanţilor. Se va produce pentru prima dată piesa teatrală **„Sătenii“,** vodevil naţional în 4 acte de A. P. Petrin. Persónele: vor fi representate prin: D-l. J. Dolorean, D-ra Silvia Perian, D-l S. Jivoinoviciu, D-na. Aurelia Dolorean, D-ra. Matilda Spinean, D-l. N. Peiescu, D-l. I. Muntean, D-l. M. C. Jiga, D-l. C. Jian, D-l. O. Maniu, D-l A. Crainicescu, D-l. G. Perian, D-l. N. Loboz. Inceputul la 8 óre séra precis. După producţiune joc.

Bilete de întrare se vênd la D-l Nic. Spinean şi séra la cassă, cu următórele preţurĭ: Locul I. 1 fl. locul II. 70 cr., locul III. 50 cr. şi parterre 40 cr.

Ioan *Dolorean*, diriginte. Nicolae *Spinean*, preşedinte, Simion *Jivoinovicĭ*, secretar.

*

Invitare la Producţiunea şi petrecerea colegială arangiată de „Societatea sodalilor românĭ“ din Braşov. Producţiunea se va ţinea Lunĭ în 25 Martie st. v. 1896, a doua ḑi de Pascĭ, în sala Hotelului Central „Nr. 1“.

Programul producţiunei: 1. Musică. 2. „Marşul cântăreţilor“, de C. Porumbescu, esecutat de Corul Sodalilor. 3. Declamaţiune, de C. Voicu. 4. Musică. 5. „Uite mamă colo 'n sat“, horă de G. Dima, esecutată de Corul Sodalilor. 6. Declamaţiune, de C. Sibian. 7. Musică. 8. „Iorgu dela Sadagura“, comedie în 3 acte de V. Alecsandri.

Inceputul la 8 óre séra. După producţiune urméză dans. Comitetul societăţii sodalilor românĭ. Intrarea de persónă 80 cr. v. a. Bilete se pot căpĕta la d-l D. Eremias, la librăria Nicolae Ciurcu, la Casine română şi séra la cassă. NB. Ofertele marinimóse se primesc cu mulţămită şi se vor chita public.

Dare de sémă,

despre sumele incassate ca supra-solvirĭ cu ocasiunea petrecerei arangiate de tinerimea română din Oradea-mare la 16/28 Ian. 1896.

(Fine).

Col. Nr. 45, colectantă d-na *Elena Boiţiu* m. Pavel jun: Mihail Pavel iun. 10 fl. Col. Nr. 47, colectantă d-şóra Elena *Sandor* 1 fl. Colec. Nr 48, Colectantă d-na *Rosa Popescu*: Mihai Popescu 8 fl., Flor. Crainic 2 fl. Total 10 fl. Col. Nr. 49, colectantă d-şóra *Cornelia Olariu*: Cor. Olariu 1 fl. Vas. Olariu, L. S. Z, Geza Schwartz, Aurel Iancu câte 50 cr. Total 3 fl. Col. Nr. 51, colectantă d-şóra *Valeria Puşcaşiu*: Val. Puşcaşiu, 1 fl. 50 cr. Gavril Gr. Bogye 2 fl. M. Maghyari 50 cr. Total 4 fl.

Col. Nr. 58, colec. R. D. George Daraboşiu 5 fl. Col. Nr. 64, colectantă d-ra *Lucreţia Miscuţa*: I. Bulboca 2 fl., Silvia Pop, Elena Miscuţa, Maria Vlăduţ câte 1 fl. I. Ionescu 25 cr. Total 5 fl. 25 cr.

Adăugênd la acete suprasolvirĭ şi suma incassată din preţul biletelor, resultă: Percepţiunĭ: 819 fl. 40 cr.; *erogaţiunĭ*: *670 fl. 57 cr.*; Venitul curat e 148 fl. 83 cr. care sumă s'a distribuit între studenţii lipsiţĭ de mijlóce materiale din loc, în numele cărora, precum şi în al tinerimei aranjatóre vin pre acésta cale sĕ dau espresiune mulţămitei celei mai profunde întregului on. public românesc, care cu acéstă ocasiune de mare importanţă aicĭ nu a pregetat a da dovadă despre o marinimositate demnă de imitat, şi în deosebĭ m. on. colectanţĭ, carĭ au binevoit a contribui la reuşita concertului nostru.

Oradea Mare, 25 Martie n. 1896.

George Drimba,
cassar.

DIVERSE.

Un rîu dispărut. Din Agram se scrie, că în districtul Modrus, ţinutul Mrkopalj, a fost în luna trecută o mare esundare, care a causat fórte multe pagube. La începutul lunei lui Martie a scăḑut apa şi dimpreună cu ea a scăḑut şi apa rîuleţului Iezero, care provedea întreg ţinutul cu apă de beut. Se ḑice, că décă dispariţia rîului nu va fi numai periodică, ci pentru totdéuna, atuncĭ toţĭ locuitorii sunt siliţĭ, din lipsă de apă, sĕ emigreze din acel ut. ţin

Armata din Sudan. Slatin paşa preţuesce puterea armată a Califatului Sudan mai mult ca 100,000 de ómeni. Armata se compune astfel: 34,500 de Negrii şi Arabĭ pedestri sunt provĕḑuţĭ cu puscĭ, 6500 călăreţĭ, 64.000 de lăncerĭ şi arcaşĭ, ér tunurĭ are 75. Armata posedă 40,000 de puscĭ, dintre carĭ 22,000 sunt sistem Remington, ér celelalte sunt sistem vechiŭ, cu douĕ ţevĭ cu alice. Dintre cele 75 de tunurĭ 6 sunt sistem Krup, 61 sunt un sistem vechiŭ, carĭ se încarcă pe dinainte, ér 8 sunt de alt sistem. Cartuşele şi-le pregătesc soldaţii.

Glumă americană. Un fumător viclén cu numele Yankee, voind sĕ fumeze şi btne şi şi eftin, şi-a cumpĕrat în anul trecut 300 bucăţĭ de ţigarete cu ¼ dollarĭ bucata, şi apoi le-a asigurat la o societate. După-ce Yankee a fumat ţigaretele, pretinse dela societate 70 de dolarĭ, pentru-că ţigaretele au fost consumate de foc. Societatea îĭ plăti lui Yankee 70 de dollarĭ şi tot-odată îl improcesuă pentru incendiare. Tribunalul condamnă cu tótă seriositatea pe Yankee pentru incendiare la 90 ḑile arest, înapoiarea celor 70 de dollarĭ şi suportarea speselor.

Literatură.

In tipografia diecesană din Caransebeş a apărut: **Elemente din teoria musicei** pentru institute pedagogice şi şcóle medii de *Antonie Sequens*, profesor de musică la institutul teologic-pedagogic din Caransebeş. Tom. 8⁰ de vre-o 90 pag. Preţul 50 cr. De vénḑare la Librăria Diecesană din Caransebeş. — Nu mai e trebuinţă sĕ spunem, că lipsa unui manual de felul acesta a fost fórte simţită la noi, mai ales astăḑĭ, când atâţĭ preoţĭ şi învĕţătorĭ harnicĭ se silesc a întroduce conoscinţa artei musicale şi în mijlocul progresului nostru. Manualul d-lui Sequens e menit a fi de mare ajutor în special pentru conducĕtorii corurilor nóstre de plugarĭ, în a căror atenţiune recomandăm cu tótă căldura acéstă lucrare.

*

Au apărut din „Biblioteca pentru toţĭ“ nrii. 42—45, conţinênd frumóse poesii **„Dorurĭ şi amorurĭ“** de Alexandru Deparaţianu, partea I şi II. Sub nr. 42 şi 43 se cuprinde o preţiósă carte întitulate **„Elocuenţa română“** de d-l profesor G. Adamescu, cunoscut din mai multe scrierĭ ale d-sale în causa nóstră ardelénă. In acéstă carte se cuprind discursurile mai multor bărbaţĭ marĭ din istoria Românilor şi costă 32 cr.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**

Redactor responsabil **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 1 April 1896.

Renta ung. de aur 4%	122.85
Renta de coróne ung. 4% . . .	98.80
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½% .	123.75
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	101.25
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	101.25
Bonurĭ rurale ungare 4% . . .	96.80
Bonurĭ rurale croate-slavone. . .	96.75
Imprum. ung. cu premii	160.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Segedin.	124.50
Renta de hârtie austr.	100.90
Renta de argint austr.	100.95
Renta de aur austr.	122.40
Losurĭ din 860	147.50
Acţii de ale Băncei austro-ungară.	989.—
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	412.50
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	375.—
Napoleondori.	9.54
Mărcĭ imperiale germane . . .	58.82½
London vista	120.40
Paris vista	47.75
Rente de coróne austr. 4%. . .	101.20
Note italiene.	43.45

Cursul pieţei Braşov.

Din 2 April 1896.

Bancnote rom.	Cump.	9.49	Vênd.	9.52
Argint român.	Cump.	9.44	Vênd.	9.50
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.51	Vênd.	9.56
Galbenĭ	Cump.	5.65	Vênd.	5.70
Ruble rusescĭ	Cump.	126.50	Vênd.	1.28
Mărcĭ germane	Cump.	58.50	Vênd.	59.05
Lire turcescĭ	Cump.	10.70	Vênd.	10.90
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.75

Nr. **158**—1896.

Publicare de licitaţiune.

In **12 Aprilie st. n. a. c. la 9 óre a. m.** se va ţinea în cancelaria subscrisului Comitet (strada urezului Nr. 6) **licitaţiune minuendă** pentru **clădirea unei şcóle elementare cu 2 clase** şi superedificate în comuna **Ohaba**, comitatul Făgăraşiului.

Acésta se aduce la cunoscinţa publică cu adausul, că fiă-care licitante e obligat a depune 5% în banĭ gata séu în hârtii garantate de stat a sumei de esclamare **6196 fl. v. a.**

Oferte în scris, provĕdute cu vadiu se primesc până la începerea licitaţiunei.

Planul, preliminariul şi condiţiunile speciali de clădire se pot vedea în amintita cancelariă dela 8—12 óre a. m. şi dela 3—6 óre p. m.

Sibiiu, în 1 Aprilie 1896.

Comitetul administrativ de fondul şcolar al foştilor grăniţerĭ din regimentul român I.

951,1—2

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se potŭ cumpĕra în librăria **Nicolae Ciurcu.**

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octombre 1895.

Budapesta—Predeal

Tren de persón.	Tren accel.	Trenă mixt.	Tren de persón.	Tren accel.				Tren de persón.	Trenŭ mixtŭ	Tren accel.	Tren accel.	Trenu de persón.
10.—	8.05		8.05	2 15	pl.	Viena . . .	sos.	1.55		1 55	7.20	6.25
8.30	2.15		5.45	9.15		Budapesta		7.—		7.25	1.50	8.10
11.21	4 16	5.10	9.02	11.12		Szolnok . .		3.27		5.23	11.44	4.43
1.33	5.48	8.00	11 33	12.48		P.-Ladány . .		1.19		3.46	10.03	2.17
3.42	7.08		1.48	2.12	sos.	Oradea-mare .	pl.	11.04		2.26	8.43	11.32
3.58	7.15		2.06	2.20	pl.		sos.	10.44		2.19	8.38	11.17
4 38	7.43		3.03	2.50		Mező Telegd .		10.07		1.52	8.11	10.42
5 20	8.18		3.45	3.26		Rév		9.30		1.26	7.46	10.08
5.43			4 06			Bratca . . .		9.10				9.50
6.32	9.07	2.52	4.53	4.17		Ciucia . . .		8.32		12.47	7.08	9.19
7.16	9.37	3.51	5.32	4.50		B.-Huiedin		7.54		12.17	6.39	8.37
8.07		5.05	6.24			Ghârbău . .		6.54				7.37
8.34	10.37	6.14	6 59 Tr. mix.	5 55	sos.	Cluşiu . . .	pl.	6.13		11.01	5.23 tr. mixt	7.—
8.49		11.10	8.40	6.11	pl.		sos.		5.45	10 45	4.48	6.45
9.06		11.32	9.08	6.27		Apahida . .			5.18		4.23	6.27
10.12		12 50	10.40	7.27		Ghiriş . . .			3.53	9.23	3.—	5.21
10.42		1.25	11.25	7.50		Cucerdea . .			3.06	8.49	2.20	4.47
11.01		1.43	11 54			Uioara . . .			2.48		2.—	4.31
11.09		1.52	12.04			Vinţul de sus			2.40		1.51	4.24
11.31		2.18	12.34	8.17		Aiud . . .			2.11	8 23	1.23	4.03
11.48		2·40	1.—	8.33	sos.	Teiuş . . .	pl.		1.45	8.06	12.54	3.42
12 25			1.40	8.38	pl.		sos.		1.10	7.59		2.49
12.52			2.17			Creciunel . .			12.39			2.24
1.06			2.35	9 09		Blaşiu . . .			12.24	7.30		2.10
1.37			3.14			Micăsasa . .			11.48			1.38
1.52			3.34	9.42	sos.	Copşa-mică .	pl.		11.29	6.56		1.18
2.13			3 49	9.44	pl.		sos.		11.14	6 54		1.01
2.32			4.11	9.59		Mediaş . . .			10.55	6.41		12.46
3 04			4 48	10 22		Elisabetopol .			10.21	6 20		12.16
3.40			5 27	10.51		Sighişóra . .		Numa vinerea comunică.	9.42	5.53		11.39
4.03			6 10	11.12		Haşfalĕu . .			9.12	5.32		11.17
5 34			7.50	12.26		Homorod . .			7.45	4 27		10.02
6.12			8.30	12.58		Agoştonfalva .			7.02	3.53		9.22
6.41			9.03	1.15		Apaţa . . .			6.36	3.37		8.57
7.16	Tren de person.	Tren mixt	9.38	1.34		Feldióra . .			5.58	3 16	Tren de persón.	8.23
8.—			10.25	2.09	sos.	Braşov . . .	pl.		5.08	2.45		7.43
	3.55	11.—		2 19	pl.		sos.	7.01	5.20	2.18	9.08	
	4.40	12.26		3.01		Timiş . . .		6.—	4.14	1 42	8 28	
	5.10	1 11		3.31		Predeal .		5.11	3.32	1.12	8.01	
	12.00	8 30		9.30	sos.	Bucurescĭ . .	pl.		9.15	8.35	3.15	

Cucerdea — Oşorheiu — Regh.-săsesc.

Trenŭ mixtŭ	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón				Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenu mixtu
2.25	8.10	3.11	8.59	pl.	Cucerdea . .	sos.	7.41	2.36	8.31	1.18
3 14	8.51	3.52	9.40		Ludoşŭ . . .		7.03	1.58	7.43	12.32
4.07	9.37	4.37	10.23		Cipău . . .		6.24	1.19	6.55	11.43
5 07	10.27	5.26	11.11	sos.	Oşorheiu . .	pl.	5.30	12.25	5.50	10.35
5.40	10.42	5.36		pl.		sos.		9.20	5.04	10 —
7.19	12.21	7.19		sos.	Regh.-săs. . .	pl.		7.49	3.25	8.25

Ghirişŭ—Turda

trenu de persón.	trenŭ mixtu	trenu mixtu	trenu de persón.		trenu de persón.	trenu mixtu	trenu mixtu	trenu de persón.
7 33	11.—	4.—	10.21	Ghiriş	5.10	10.30	3.30	9.12
7.53	11.20	4-20	10.41	Turda	4.50	10.10	3.10	8.52

Copşa-mică — Sibiiu — Avrigŭ — Făgăraşŭ

trenŭ de persón.	Tren mixt	trenu de persón.	trenŭ mixtu				trenŭ mixtŭ	Tren mixt	trenu de persón	trenu de persón.
2.20	4 45	11.34	7.10	pl.	Copşa mică .	sos.	9.34	3.39	6.20	12.35
3.57	6.35	1.03	8.50		Ocna . . .		8.11	2 01	5.12	11.01
4.19	7.01	1.25	9.15	sos.	Sibiiu . . .	pl.	7.44	1 31	4.49	10.30
4 36	în tótă Marţa şi Vinerea		1.46	pl.		sos.	7.28	în tótă Marţa şi Vinerea		8.33
6.16			3.31		Avrig . . .		6.02			6.54
8.42			6.08	sos.	Făgăraş . .	pl.	3.28			4.05

Simeria (Piski)—Hunedóra

trenu mixtu	trenŭ mixtu	trenu mixtu	trenu mixtu		trenu mixtu	trenu mixtu	trenu mixtu	trenu mixtu
6.15	11.35	4.25	10.28	Simeria	4.50	10.25	3.10	8.34
6.38	11.54	4.48	10.46	Cerna	4.34	10.05	2.54	8.14
7.13	12 20	5.23	11.12	Hunedóra	4.10	9.38	2.30	7.45

Braşov—Zêrneştĭ

trenu mixtu	trenu mixtu	trenŭ mixtu		trenu mixtu	trenu mixtu	trenŭ mixtu
8.35	4.55		Braşov	7.36	1.29	
10 28	6.36		Zêrneştĭ	6.06	12.05	

Mureş-Ludoş — Bistriţa

4.—	9.10	4.20	Mureş-Ludoş	6.46	7.21	
5 03	10.28	5.35	Zau	5.49	6.24	
6 48	12 41	N. Marţa comunică	Ţagu-Budatelicŭ . . .	Circula numai Marţa	4.50	9.40
7 38	1.54		St. Mihaiu de câmpie .		3 44	8.46
8 33	3.02		Lecinţa		2.48	7.43
9 07	3 41		Ş.-Măghiăroş		2.01	6 52
9.59	4 55		Bistriţa		1.16	5.55

(Numai Luni'a comunică; Numai Vinerea circula)

Arad—Timişóra

6.20	11.30	5.	Aradŭ	10.43	3.44	10.55
7.08	12.47	6.14	Vinga	9.42	2.40	10.11
8.01	2.05	7.39	Timişóra	8.20	1.12	8.15
1.26	7 38	12.33	Segedin	5.—		5.59

Sibiiu — Cisnădie.

trenu mixtu	trenu mixtu		trenu mixtu	trenu mixtu
5.30	1.36	pl. Sibiiu . sos.	7.10	9.20
5.43	1.49	„ Selemberk „	6.57	9 07
6.06	2.12	„ Cisnădie pl.	6.36	8.46

Sighişóra—Odorheiu-sêcuesc.

trenu mixtu	trenu mixtu		trenu mixtu	trenu mixtu
3 22	11.08	Sighişóra . . .	9.51	5.32
4.14	11.48	Haşfaleu . . .	9.02	4.54
6.20	1.59	Odorheiu-sêcuesc.	7.15	3.—

N o t a: Órele însemnate în stânga staţiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în drépta de jos în sus. — Numerii încuadraţĭ cu liniĭ mai negre însemneză órele de nópte.

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.